

КОНСПЕКТ ПО ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРСКАТА ДЪРЖАВА И ПРАВО

1. Въведение в ИБДП: предмет, метод, отлики с други дисциплини. Периодизация на ИБДП.
2. Правна историография.
3. Извори за ИБДП.
4. Начало на българската държавна история. Езически период. Върховната власт на владетеля. Институции (боила кавхан, ичиргу боила, други институции).
5. Българската държавност след Покръстването. Промяна в концепцията за върховната власт. Царската титла на българските владетели.
6. България под ромейска власт. Възстановяване и характерни черти на българската държавност по време на Второто царство.
7. Институции на Второто българско царство. Византийската и западноевропейската институционни системи: Йерархия и съсловия.
8. Българската Православна църква (IX-XIV век). Предстоятел, епископат и централни служби. Епархийска система. Монашество.
9. Българското право през езическия период: правни обичаи на отделните етноси, наченки на писано право. Извори.
10. Българското средновековно право. Рецепция на византийското право в България. Законови текстове.
11. Православното канонично право. Каноничноправни и епитимийни сборници.
12. България под османска власт (XV-XIX век). Османската държава от емират към империя. Институции и организация на властта. Спахийската военно-ленна система. Системата кул.
13. Османското право в България. Шариатското право: типология и извори. Законодателни актове на султаните.
14. Миллетската система. Институции на българите – общината и махалата, семейството и задругата. Еснафските организации.
15. Българското обичайно право през османския период.
16. Руско-турската война и възстановяване на българската държавност. Цариградска конференция. Санстефански и Берлински договори.
17. Временното руско управление – характер и значение. Актове на временното руско управление.
18. Изготвяне на Търновската конституция. Велики народни събрания и промени в Търновската Конституция.
19. Държавно устройство на България според Търновската Конституция: монархически институт.
20. Държавно устройство на България според Търновската Конституция: законодателна власт. Видове народно представителство. Характеристики.
21. Държавно устройство на България според Търновската Конституция: правителство и централна администрация. Местна администрация.

22. Държавно устройство на България според Търновската Конституция: съдебно устройство.
23. Устройство на Източна Румелия според Органическия устав на областта.
24. Съграждане на новото българско право: действие на османското законодателство в България след Освобождението.
25. Съграждане на новото българско право: рецепция на романската правна система.
26. Съграждане на новото българско право: ЗЗД и облигационното право.
27. Съграждане на новото българско право: вещното право, други клонове на гражданското право.
28. Църквата и семейното и брачно право.
29. Съграждане на новото българско право: търговското право.
30. Съграждане на новото българско право: наказателно право.
31. Съграждане на новото българско право: трудовото законодателство в България до Втората световна война.
32. Гражданското съдопроизводство в България. Инстанции. Устройство на съдилищата.
33. Наказателното съдопроизводство в България. Инстанции. Устройство на съдилищата.
34. Българската държавност до Първата световна война. Независимостта на България.
35. Кризата последвала Първата световна война и нейното отражение в конституционализма и в наказателното право.
36. Държавата и правото в България след Втората световна война (1944-1952 г.). Установяване на тоталитарния режим. Отражение в наказателното и в гражданското право.
37. Конституцията на НР България от 1971 г. Организация на държавната власт. Институции. Мястото на БКП. Права и свободи на гражданите.
38. Развитие на наказателното право в НР България през 60^{те}-70^{те} години на ХХ век.
39. Развитие на гражданското право през 60^{те}-70^{те} години на ХХ век.
40. Промяната в България в края на 80^{те} години: политическа, правна и стопанска промяна.

**ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА ЗА ИЗПИТА ПО
ПО
ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРСКАТА ДЪРЖАВА И ПРАВО**

М. Андреев, Д. Ангелов, *История на българската феодална държава и право*, много изд.

М. Андреев, Ф. Милкова, *История на българската феодална държава и право*, София, 1979

М. Андреев, *История на българската буржоазна държава и право (1878-1918)*, много изд.

- И. Билярски, *Институциите на средновековна България*, София, 1998
- И. Билярски, *Публично- и каноничноправна лексика в Българското средновековно пространство*, Варна, 2011, 490 р.
- Ст. С. Бобчев, *Старобългарски правни паметници*, София, 1903
- Ст. С. Бобчев, *История на старобългарското право*, София, Албатрос, 1998, 412 с.
- Българските държавни институции (1979-1986). Енциклопедичен справочник*, София, 1987
- Българската държавност в актове и документи*, съставител. В. Гюзелев, С., 1981
- Българските конституции и конституционни проекти*, София, 1990
- Българско възраждане. Христоматия по История на България*, част II, С., 1969, съставители Хр. Христов, Н. Генчев.
- В. Вълканов, Живка Трифонова, *Учебно помагало по историята на българската държава и право*, Варна, 2007.
- В. Вълканов, Ж. Трифонова, *Подбрани извори за историята на българската държава и право*, Варна 2008
- История на българската държава и право. Извори*, съставители: П. Петров и Г. Петрова, С., 2000.
- М. Манолова, *История на новата българска държава и право*, София, 2002
- М. Матеев, *История на българската средновековна държава и право*, С., 2004.
- Международни актове и договори (1648-1918)*, съставител Слава Стефанова, С., 1958.
- Ф. Милкова, *История на българската буржоазна държава и право (1918-1944)*
От Сан Стефано до Париж 1878-1947. Най-важните договори за България, съставител Ц. Билярски, С., 2009.
- Д. Токушев, *История на новобългарската държава и право (1878-1944)*, София, 2001
- Д. Токушев, *История на българската средновековна държава и право*, С., 2009
- Христоматия по История на България, т. I, Ранно средновековие*, съставители П. Петров, В. Гюзелев, С., 1978.
- Христоматия по история на България, т. II, Същинско Средновековие (краят на XII-XIV в.)*, съставители П. Петров, В. Гюзелев, С., 1978.